

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania B. A.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.
o umorzenie należności z tytułu składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 30 stycznia 2019 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 4 września 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od organu rentowego na rzecz B. A. 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Ł. na skutek odwołania B. A. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Ł. z dnia 6 maja 2015 r. zmienił zaskarżoną decyzję i umorzył jego należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od kwietnia 2002 r. do marca 2008 r. w łącznej kwocie 48.737,55 zł. Zdaniem Sądu Okręgowego, spór w niniejszej sprawie polegał na ustaleniu, czy organ rentowy, decyzją kończącą postępowanie w przedmiocie złożonego wniosku, prawidłowo odmówił umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy. Sąd Okręgowy podkreślił, iż z ustalonych okoliczności faktycznych wynika, że

odwołujący uregulował należności niepodlegające umorzeniu. Odwołujący miał podpisaną z organem rentowym umowę o rozłożenie na raty należności z tytułu składek w ogólnej kwocie 98.289,38 zł. Po złożeniu wniosku o umorzenie należności i uzyskaniu informacji w organie rentowym o wysokości pozostałego zadłużenia, odwołujący w dniu 25 marca 2013 r. uiścił całą należną kwotę. Tym samym, zdaniem Sądu Okręgowego, odwołujący dopełnił wszelkich starań aby uregulować zaległe należności niepodlegające umorzeniu. W ocenie Sądu Okręgowego informacje organu rentowego, że odwołujący nie uregulował należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu w łącznej kwocie 475,57 zł. nie są prawidłowe, gdyż odwołujący należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres do sierpnia 2008 r. uiścił w ratach - były one objęte umową z dnia 1 grudnia 2012 r. Zdaniem Sądu Okręgowego do zapłaty odwołującemu mogła pozostać kwota w łącznej wysokości 40 groszy za miesiące wrzesień i październik 2012 r., którą jednak odwołujący uiścił w dniu 10 lutego 2016 r. wpłacając kwotę 50 zł. Odwołujący dopełnił więc wszystkich niezbędnych działań w celu uregulowania należności niepodlegających umorzeniu.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych obowiązany jest w decyzji wydanej na podstawie art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej wskazać kwotę podlegających umorzeniu należności i określić wszystkie warunki, jakie musi spełnić ubezpieczony, aby w przyszłości uzyskać decyzję o umorzeniu niezapłaconych należności. W rozpoznawanej sprawie decyzja ta nie zawierała w swojej treści oznaczenia wysokości ani tytułu należności niepodlegających umorzeniu. Także decyzja o odmowie umorzenia należności nie zawierała takich wskazań, za wyjątkiem lakonicznego stwierdzenia, że w dniu 24 stycznia 2015 r. upłynął termin uregulowania należności nie podlegających umorzeniu, a należności nie zostały opłacone. Również z treści apelacji oraz stanowiska organu rentowego zaprezentowanego w postępowaniu apelacyjnym, wynika, iż organ rentowy nie był pewien jaka to w rzeczywistości kwota nie została uiszczona przez odwołującego z tytułu należności niepodlegających umorzeniu i stanowiła podstawę faktyczną zaskarżonej decyzji. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie ulega wątpliwości, że apelujący organ rentowy w treści zaskarżonej decyzji ani też w postępowaniu sądowym nie wykazał, dlaczego odmówił odwołującemu umorzenia należności

składkowych. Odwołujący w sposób jasny udowodnił, że dotrzymał warunków zawieranych umów i w sposób oczywisty wykazał, że zaskarżona decyzja jest nieprawidłową. Z wyżej przytoczonych względów stanowisko Sądu Okręgowego, że odwołującemu mogła pozostać do zapłaty kwota 40 groszy, która została uiszczona w dniu 10 lutego 2016 r. poprzez wpłatę 50 złotych, należało uznać za jedynie hipotetyczne twierdzenie, w rzeczywistości nie mające istotnego znaczenia w niniejszej sprawie.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 1 ust. 13 pkt 1 i 2 ustawy abolicyjnej i art. 1 ust. 10 ustawy abolicyjnej oraz na naruszeniu przepisów prawa procesowego które to uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy: art. 382 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ jest ona oczywiście uzasadniona, ewentualnie w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne polegające na odpowiedzi na pytanie: czy zapłata należności niepodlegających umorzeniu, po upływie 12-miesięcznego terminu od uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia, w tym w szczególności w toku postępowania odwoławczego od decyzji odmawiającej umorzenia należności, może skutkować umorzeniem należności, czy też zapłata musi nastąpić w terminie określonym w art. 1 ust. 11 tzw. ustawy abolicyjnej?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zarzut oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jest chybiony. Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej.

Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365). Dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). Zauważyć należy, że w skardze kasacyjnej brak jest odrębnego uzasadnienia wskazanej podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640 i z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527). Ponadto skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ "jest ona oczywiście uzasadniona, ewentualnie w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne". W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko o braku możliwości łączenia tych dwóch podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Co jest sporne nie może być oczywiste (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15, LEX nr 2159122 i z dnia 9 kwietnia 2014 r., V CSK 383/13, LEX nr 1771724).

Odnosząc się do drugiej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zauważyć należy, że jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). W rozpoznawanej sprawie skarżący ograniczył się wyłącznie do samego sformułowania istotnego zagadnienia prawnego. Analogicznie jak w przypadku pierwszej ze wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, brak jest odrębnego uzasadnienia tej podstawy przysądu. Nadto wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o wskazane zagadnienie prawne opiera się na założeniach faktycznych sprzecznych z ustaleniami sądu odwoławczego, co nie zasługuje na uznanie w świetle art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny przyjął, że „organ rentowy do chwili obecnej nie jest pewien, jaka to w rzeczywistości kwota nie została uiszczona przez odwołującego z tytułu należności niepodlegających umorzeniu i stanowiła podstawę faktyczną zaskarżonej decyzji” (s. 7 uzasadnienia). Zdaniem Sądu odwoławczego „stanowisko Sądu Okręgowego, że odwołującemu mogła pozostać do zapłaty kwota 40 groszy, która została uiszczona w dniu 10 lutego 2016 roku poprzez wpłatę 50 złotych należało uznać za jedynie hipotetyczne twierdzenie, w rzeczywistości nie mające istotnego znaczenia w niniejszej sprawie. (...) Odwołujący w sposób jasny udowodnił, że dotrzymał warunków zawieranych umów”. W świetle powyższych ustaleń niezasadne jest twierdzenie, iż przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, dotyczącego zapłaty należności niepodlegających umorzeniu po upływie 12-miesięcznego terminu od uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia. Wskazane przez skarżącego zagadnienie prawne opiera się bowiem na odmiennym postrzeganiu faktów.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.